

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю D8 «Право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та
право» у Пенітенціарній академії України

Актуальність та відповідність сучасним викликам. Рецензована освітньо-професійна програма (ОПП) «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблено в умовах інтенсивної трансформації національного законодавства про вищу освіту та нагальної потреби у правовому забезпеченні сектору безпеки і правопорядку України.

Актуальність та своєчасність розроблення цієї програми зумовлені декількома концептуальними чинниками:

Нормативно-адаптаційним: ОПП демонструє високий рівень відповідності останнім змінам у структуризації галузей знань та спеціальностей, зокрема вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 1021 від 30.08.2024 р. Впровадження нової кодифікації – галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» та спеціальності D8 «Право» – свідчить про системну інтеграцію внутрішніх стандартів Академії у загальноєвропейський освітній простір.

Соціально-практичним: модернізація пенітенціарної системи в Україні вимагає підготовки правників нового покоління, які володіють не лише фундаментальними класичними компетентностями, а й здатні ефективно вирішувати специфічні завдання у сфері виконання кримінальних покарань, пробації та захисту людських прав в пенітенціарних установах.

Методологічним: структура програми побудована на засадах компетентнісного підходу, що дозволяє раціонально корелювати теоретичний базис підготовки бакалаврів із сучасними вимогами стейкхолдерів (зокрема Міністерства юстиції України та Державної кримінально-виконавчої служби).

Таким чином, рецензована ОПП є науково обґрунтованою відповіддю на актуальні виклики сьогодення, спрямованою на формування високого рівня культури та професійної спроможності майбутніх фахівців у сфері юриспруденції.

Концептуальні особливості (фокус) програми. Програма має чітко виражену унікальну специфіку – поєднання фундаментальної класичної правничої підготовки з практико-орієнтованим фокусом на забезпечення діяльності органів сектору безпеки і правопорядку. Ключовою перевагою є врахування специфіки пенітенціарної системи та правового регулювання виконання кримінальних покарань, що забезпечує випускникам високу конкурентоспроможність для працевлаштування в органах та установах Державної кримінально-виконавчої служби України.

Структура програми, обсяг кредитів та вимоги до вступу. Обсяг програми становить 240 кредитів ЄКТС, що повністю відповідає нормам Закону України «Про вищу освіту». Раціонально розподілено навантаження:

- не менше 150 кредитів спрямовано на формування ключових компетентностей, визначених чинним Стандартом вищої освіти;

- складова практичної підготовки становить щонайменше 15 кредитів ЄКТС. Похвальним є врахування обов'язкової вимоги Стандарту щодо проходження не менше 5 кредитів практики в судах, органах прокуратури або адвокатури;

- програма передбачає можливість вступу як на базі повної загальної середньої освіти, так і перезарахування до 60 кредитів для осіб зі ступенем молодшого бакалавра чи фахового молодшого бакалавра.

Компетентнісний потенціал та результати навчання. Матриця компетентностей та програмних результатів навчання (ПРН) вибудована системно.

- **Загальні компетентності.** (ЗК1–ЗК16) охоплюють здатність до абстрактного мислення, застосування ІТ-технологій, мовну підготовку, а також важливий антикорупційний маркер (ЗК16).

- **Спеціальні компетентності.** (СК1–СК16) логічно охоплюють базові галузі права (конституційне, адміністративне, цивільне, кримінальне та відповідні процесуальні галузі), роботу з базами даних органів юстиції (СК9) та застосування практики ЄСПЛ (СК4). Програмні результати навчання (РН 1 — РН 22) сформульовані чітко та піддаються об'єктивному вимірюванню під час підсумкової атестації.

Організація освітнього процесу та форми навчання. В ОПП детально прописано вимоги до реалізації очної, заочної та дистанційної форм навчання. Заслуговує на позитивну оцінку дотримання нормативу контактних (аудиторних) годин для заочної та дистанційної форм — не менше 1/6 від загального обсягу дисципліни. Форма атестації у вигляді комплексного атестаційного екзамену є цілком виправданою та відповідає критеріям контролю якості.

Позитивні сторони та рекомендації для удосконалення:

- **Переваги:** Бездоганна адаптація до нових ліцензійних умов та кодифікації ЄС/КМУ (шифри D та D8); глибока залученість до практичної бази Державної кримінально-виконавчої служби України.

- **Поради/Пропозиції:** Враховуючи динамічність оновлення законодавства у сфері національної безпеки, у робочих програмах вибіркових дисциплін доцільно посилити акцент на правових режимах воєнного стану та цифровізації судочинства (наприклад, використанні системи «Електронний суд»).

Висновок: Освітньо-професійна програма «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Пенітенціарній академії України повністю відповідає чинному законодавству, Стандарту вищої освіти та вимогам ринку праці.

Рецензент:

професор кафедри права та
публічного управління Сумського
державного педагогічного
університету імені А.С.Макаренка,
доктор юридичних наук, професор

Андрій КУЧУК

Підпис	Кучука А.
Засвідчую	
провідний архівист	
Соловйов С.С.	
" "	2026 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Право» для першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право» галузі
знань D «Бізнес, адміністрування та право» у
Пенітенціарній академії України

Освітньо-наукова програма третього рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право» створена з урахуванням реальних потреб юридичної науки та практики, а також завдань, що стоять перед Державною кримінально-виконавчою службою. Її головна мета — підготовка науковців, які вміють самостійно досліджувати правові проблеми та пропонувати обґрунтовані шляхи їх вирішення.

Програма побудована логічно та послідовно: від засвоєння теоретичних основ — до проведення власного наукового дослідження. Здобувачі вчаться не лише аналізувати правові явища, а й формулювати нові наукові ідеї. Програма розрахована на 48 місяців. Обсяг програми становить 45 кредитів ЄКТС, що відповідає нормативним вимогам до програм третього рівня вищої освіти.

Випускники, що здобувають вищу освіту на третьому (PhD) рівні зі спеціальності D8 «Право», володіють іноземною мовою та завдяки проходженню педагогічної практики отримують практичні навички викладання фахових дисциплін, а також шляхом досягання програмних результатів навчання здатні ґрунтовно відстоювати свої наукові позиції на різних міжнародних та вітчизняних наукових, науково-практичних конференціях, форумах, круглих столах та ефективно застосовувати норми національного права в науково-дослідній діяльності.

Важливою перевагою програми є те, що вона готує не лише дослідників, а й викладачів. Здобувачі опановують методику проведення занять у закладах вищої освіти, що значно розширює їхні професійні можливості після завершення навчання. Очікувані результати навчання сформульовані конкретно, що дозволяє об'єктивно оцінити рівень підготовки кожного здобувача.

Навчально-методичні матеріали відповідають сучасному стану правової науки та спираються на актуальну нормативну базу. До освітнього процесу залучені практикуючі юристи та представники органів державної влади, завдяки чому теоретична підготовка поєднується з реальною практикою.

З огляду на вищезазначене освітньо-наукову програму «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» у Пенітенціарній академії України можна рекомендувати до використання для підготовки докторів філософії.

**Кандидат юридичних наук,
завідувач сектору почеркознавчих
досліджень, технічного дослідження
документів та обліку,
Чернігівського НДЕКЦ МВС**

Неля ТИМОФЄЄВА

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю D8 «Право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та
право» у Пенітенціарній академії України

Актуальність та відповідність сучасним викликам. Рецензована освітньо-професійна програма «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблена з урахуванням сучасних тенденцій розвитку вітчизняної правничої освіти, трансформації законодавства України у сфері вищої освіти та потреб практики функціонування органів сектору безпеки і правопорядку.

Актуальність та своєчасність розроблення цієї програми зумовлені декількома концептуальними чинниками:

по-перше, нормативно-правовим. Освітня програма повною мірою враховує сучасні вимоги законодавства у сфері вищої освіти, зокрема зміни, пов'язані з оновленням переліку галузей знань та спеціальностей. Віднесення програми до галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» та спеціальності D8 «Право» свідчить про її відповідність актуальним державним вимогам та орієнтацію на європейські підходи до організації освітнього процесу.

По-друге, професійно-прикладним. Сучасні процеси реформування правоохоронної та пенітенціарної систем України зумовлюють необхідність підготовки висококваліфікованих правників, здатних ефективно застосовувати норми права у сфері виконання кримінальних покарань, пробації, забезпечення прав людини та діяльності органів юстиції.

По-третє, освітньо-методичним. Програма побудована на компетентнісних засадах і забезпечує поєднання фундаментальної юридичної підготовки з практичною складовою, що сприяє формуванню у здобувачів

вищої освіти професійних знань, умінь і навичок, необхідних для успішної діяльності в сучасному правовому середовищі.

Отже, освітньо-професійна програма є актуальною, соціально затребуваною та відповідає сучасним вимогам до підготовки бакалаврів права.

Концептуальні особливості (фокус) програми. Важливою характеристикою програми є її практична орієнтованість та поєднання класичної юридичної освіти з урахуванням особливостей функціонування органів сектору безпеки та правопорядку. Освітні компоненти забезпечують формування ґрунтовних знань із базових галузей права та водночас створюють умови для набуття професійних компетентностей, необхідних для діяльності в органах і установах системи виконання покарань, пробації та інших державних інституціях.

Зміст програми спрямований на підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних здійснювати правозастосовну, правозахисну та консультативну діяльність відповідно до сучасних стандартів юридичної професії.

Структура програми, обсяг кредитів та вимоги до вступу. Загальний обсяг освітньо-професійної програми становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам чинного законодавства та Стандарту вищої освіти за спеціальністю D8 «Право». Структура програми характеризується збалансованим співвідношенням теоретичної та практичної підготовки.

Значна частина освітніх компонентів спрямована на формування загальних і спеціальних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти. Практична підготовка забезпечує можливість набуття здобувачами професійного досвіду в умовах реальної юридичної діяльності.

Передбачені програмою умови вступу відповідають вимогам законодавства та забезпечують доступність здобуття освіти для різних категорій вступників.

Компетентнісний потенціал та результати навчання. Система загальних і спеціальних компетентностей сформована логічно та послідовно. Вона охоплює як фундаментальні правничі знання, так і здатність застосовувати їх для вирішення практичних професійних завдань.

Програмні результати навчання сформульовані коректно, узгоджені з компетентностями та дозволяють об'єктивно оцінити рівень підготовки здобувачів освіти. Особливої уваги заслуговує орієнтація програми на розвиток навичок правового аналізу, аргументації, роботи з нормативно-правовими актами, судовою практикою та міжнародними стандартами захисту прав людини.

Організація освітнього процесу та форми навчання. Організація освітнього процесу відповідає вимогам сучасної вищої освіти та забезпечує можливість реалізації програми за різними формами навчання. У програмі чітко визначено механізми забезпечення якості освітнього процесу, порядок проведення практичної підготовки та підсумкової атестації.

Позитивно слід відзначити належне нормативне врегулювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти, а також використання сучасних освітніх технологій у процесі навчання.

Позитивні сторони та рекомендації для удосконалення. До беззаперечних переваг програми належать її відповідність сучасним нормативним вимогам, практична спрямованість, орієнтація на потреби роботодавців та врахування специфіки діяльності органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України.

Перспективним напрямом подальшого розвитку освітньої програми є посилення уваги до питань цифровізації правосуддя, використання електронних сервісів у юридичній діяльності, а також актуальних аспектів правового забезпечення функціонування держави в умовах воєнного стану.

Висновок: освітньо-професійна програма «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» у Пенітенціарній академії

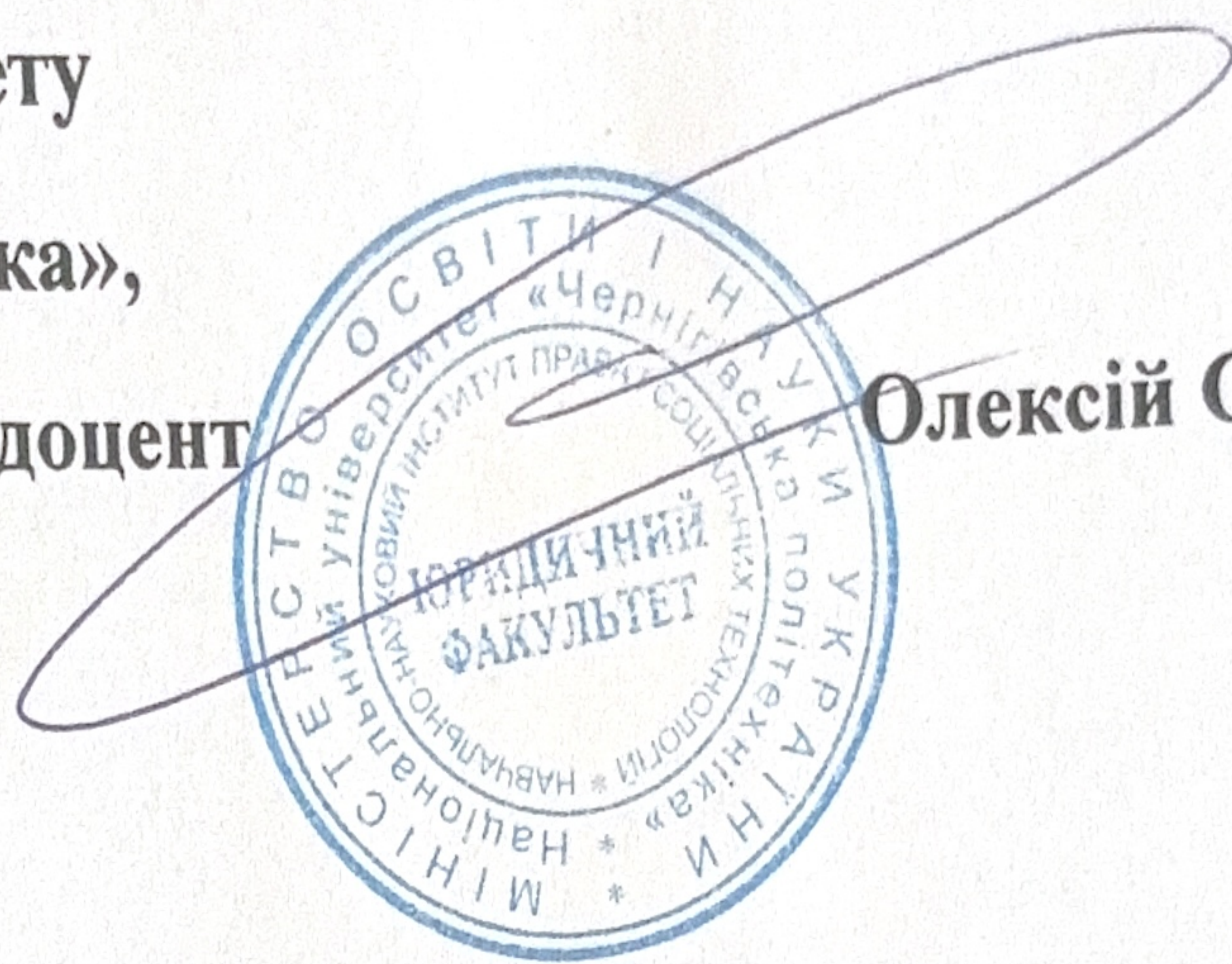
України є цілісною, змістовно збалансованою та такою, що відповідає вимогам чинного законодавства України, стандарту вищої освіти за спеціальністю D8 Право та актуальним потребам ринку праці. Програма забезпечує належний рівень підготовки майбутніх правників і може бути рекомендована до подальшої реалізації.

Рецензент:

декан юридичного факультету

НУ «Чернігівська політехніка»,

кандидат юридичних наук, доцент

Олексій СЕЛЕЦЬКИЙ